

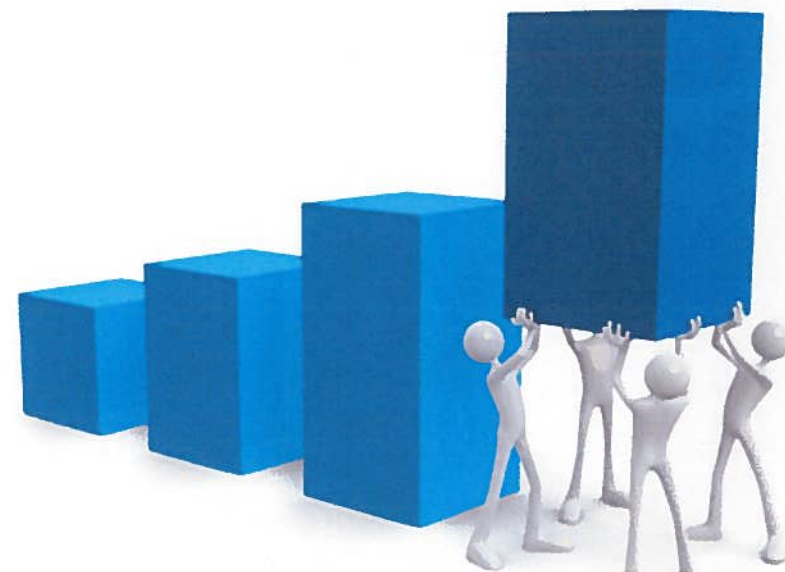
Deloitte.

gm gooisemeren

Accountantsverslag 2015

Voormalige gemeente Muiden

2 augustus 2016

VERTROUWELIJK

Aan de leden van de Gemeenteraad
van de gemeente Gooise Meren
Postbus 6000
1400 HA BUSSUM

Onderwerp
Accountantsverslag 2015 voormalige gemeente Muiden

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2015.
Daarin zijn onze belangrijkste controlebevindingen samengevat. Voorts treft u
een analyse aan van de ontwikkelingen in uw vermogen en resultaat.

Bij de jaarrekening 2015 hebben wij een goedkeurende controleverklaring
afgegeven

De jaarrekening 2015 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college
van burgemeester en wethouders van de gemeente Gooise Meren. Bij deze
jaarrekening hebben wij op 2 augustus 2016 een goedkeurende
controleverklaring (voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid) verstrekt.

Het conceptverslag is voorgelegd aan de portefeuillehouder Financiën en de
betrokken ambtenaren.

Deloitte Accountants B.V.
Gustav Mahlerlaan 2970
1081 LA Amsterdam
Postbus 58110
1040 HC Amsterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9737
www.deloitte.nl

Datum
2 augustus 2016

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte
verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd
voor de gemeenteraad en het college.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

A. Booi RA

Cc: College van burgemeester en wethouders

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting	5
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	7
Interne beheersing en overige bevindingen	18
Analyse vermogen en resultaat	21
Overige onderwerpen	25
Bijlagen	28
Bijlage A1: Overzicht van niet-gecorrigeerde fouten in de jaarrekening	29
Bijlage A2: Fouten en onzekerheden inzake de SiSa-bijlage	31
Bijlage B: Onafhankelijkheid	32
Bijlage C: Reikwijdte van de controle 2015	33
Bijlage D: Disclaimer en beperking in gebruik	34

Bestuurlijke samenvatting

De jaarrekening geeft een getrouw beeld en er is rechtmatig gehandeld

Bij de jaarrekening 2015 van de voormalige gemeente Muiden hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor zowel de getrouwheid als de financiële rechtmatigheid. De controleverklaring d.d. 2 augustus 2016 hebben wij u separaat toegezonden.

Wij hebben vastgesteld dat de jaarverslaggeving 2015 voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften (Bbv). De door ons geconstateerde controleverschillen (fouten) voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid vallen binnen de door u vastgestelde toleranties. Wij hebben één ongecorrigeerd (resterend) controleverschil ten aanzien van de getrouwheid geconstateerd. Dit betreft de voorziening pensioenen wethouders, die voor € 20.000 te laag is gewaardeerd, omdat per abuis niet met de laatst gepubliceerde rekenrente is gerekend. Daarnaast zijn in 2014 lasten gemaakt door de gemeente in het kader van de fusie (op programma 1) van € 52.000. Ten tijde van de start van de controle 2014 had het college er uit voorzichtigheid voor gekozen deze niet in de baten (vergoeding fusiekosten) op te nemen, omdat er nog geen definitief oordeel was over de fusie vanuit de Tweede kamer. Bij afronding van de controle 2014 was wel voldoende duidelijk dat deze fusiekosten vergoed kunnen worden. Dit bedrag was echter niet als bate in 2014 verantwoord. Daarom hebben wij dit in 2014 als een ongecorrigeerd controleverschil aangemerkt. In 2015 is deze bate alsnog verantwoord, waardoor deze ongecorrigeerde fout in 2014 ook in het resultaat van 2015 doorwerkt. Deze fout heeft echter geen gevolgen het vermogen eind 2015.

Op basis van (aanvullende) controlewerkzaamheden hebben wij geconcludeerd dat alle financieel relevante aspecten van wetgeving en verordeningen, zoals opgenomen in uw normen- en toetsingskader, door het college zijn nageleefd en dat zowel de baten en lasten over 2015 als de balansmutaties in 2015 rechtmatig tot stand zijn gekomen, met uitzondering van een bedrag van € 58.000 met betrekking tot de EU-aanbesteding inzake de ICT-dienstverlening. Evenals in vorige jaren is ook in 2015 sprake van een onrechtmatige aanbesteding inzake de ICT-dienstverlening. Het college heeft aangegeven uitsluitend de jaarschijf (het jaarbedrag 2015) als fout mee te nemen. Dit is in overeenstemming met de voorwaarden zoals opgenomen in de kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV. Omdat de ICT-dienstverlening in de loop van 2015 is overgegaan naar de gemeente Bussum, zijn de ICT-lasten vanuit de gemeente Weesp voor de gemeente Muiden in 2015 beduidend lager dan in vorige jaren. De omvang van de afwijking bedraagt in 2015 € 58.000 (2014: € 240.000).

De begrotingsoverschrijdingen passen binnen het bestaande beleid en zijn goed toegelicht.

Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage geconstateerd. Tot slot hebben wij vastgesteld dat de bezoldigingen over 2015 niet strijdig zijn met de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en dat de jaarrekening 2015 van de voormalige gemeente Muiden voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Onzekerheden decentralisaties werken niet door in de strekking van de controleverklaring

Inzake de betalingen die plaats vinden via de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en die samenhangen met de persoonsgebonden budgetten in het kader van de Jeugdwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is sprake van onzekerheden van € 115.000.

De totale onzekerheid die wij, op grond van de controlebevindingen, mee moeten wegen in ons oordeel bedraagt € 115.000. Omdat deze onzekerheid kleiner is dan € 1.119.000 (dit is de materialiteit voor onzekerheden op basis van uw controleprotocol, 3% van de totale lasten van de gemeente inclusief reservemutaties), heeft deze onzekerheid geen effect op de strekking van onze verklaring.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Accountantsverslag 2015
Gemeente Muiden

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

De reikwijdte van onze controle achten wij voldoende

Met de opdrachtbevestiging van 29 oktober 2015 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2015. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- Uw controleverordening op grond van artikel 213 van de Gemeentewet.
- Het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2004 en verder van de gemeente Muiden, zoals deze op 4 december 2003 door de raad is vastgesteld en het geactualiseerde normenkader welke is vastgesteld in de raad van 17 september 2015.

Tijdens de uitvoering van de controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2015 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Wij wijzen u erop dat het jaarverslag geen onderwerp is van de accountantscontrole. Het jaarverslag hebben wij uitsluitend beoordeeld op verenigbaarheid van de informatie in het jaarverslag met de cijfers in de jaarrekening inclusief de daarin opgenomen toelichtingen.

Een toelichting op de reikwijdte van onze controle 2015 is opgenomen in bijlage C van dit accountantsverslag.

Gehanteerde toleranties met als resultaat: geen (resterende materiële) controleverschillen

Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2015 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in de door u vastgestelde controleverordening en uw controleprotocol.

Goedkeuringstoleranties

Fouten	1% van het totaal van de lasten inclusief dotaties reserves	€ 373.000
Onzekerheden	3% van het totaal van de lasten inclusief dotaties reserves	€ 1.119.000

Rapportagetoleranties

De rapportagetoleranties voor fouten en onzekerheden zijn - conform uw controleverordening - vastgesteld op € 25.000.

Wij hebben vastgesteld dat de jaarverslaggeving 2015 voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften (Bbv). De door ons geconstateerde controleverschillen (fouten) voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid vallen binnen de door u vastgestelde toleranties. Wij hebben één ongecorrigeerd (resterend) controleverschil ten aanzien van de getrouwheid geconstateerd. Dit betreft de voorziening pensioenen wethouders, die voor € 20.000 te laag is gewaardeerd, omdat per abuis niet met de laatst gepubliceerde rekenrente is gerekend.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Daarnaast zijn in 2014 lasten gemaakt door de gemeente in het kader van de fusie (op programma 1) van € 52.000. Ten tijde van de start van de controle 2014 had het college er uit voorzichtigheid voor gekozen deze niet in de baten (vergoeding fusiekosten) op te nemen, omdat er nog geen definitief oordeel was over de fusie vanuit de Tweede kamer. Bij afronding van de controle 2014 was wel voldoende duidelijk dat deze fusiekosten vergoed kunnen worden. Dit bedrag was echter niet als bate in 2014 verantwoord. Daarom hebben wij dit in 2014 als een ongecorrigeerd controleverschil aangemerkt. In 2015 is deze bate alsnog verantwoord, waardoor deze ongecorrigeerde fout in 2014 ook in het resultaat van 2015 doorwerkt. Deze fout heeft echter geen gevolgen het vermogen eind 2015.

Op basis van (aanvullende) controlewerkzaamheden hebben wij geconcludeerd dat alle financieel relevante aspecten van wetgeving en verordeningen, zoals opgenomen in uw normen- en toetsingskader, door het college zijn nageleefd en dat zowel de baten en lasten over 2015 als de balansmutaties in 2015 rechtmatig tot stand zijn gekomen, met uitzondering van een bedrag van € 58.000 met betrekking tot de EU-aanbesteding inzake de ICT-dienstverlening. Evenals in vorige jaren is ook in 2015 sprake van een onrechtmatige aanbesteding inzake de ICT-dienstverlening. Het college heeft aangegeven uitsluitend de jaarschijf (het jaarbedrag 2015) als fout mee te nemen. Dit is in overeenstemming met de voorwaarden zoals opgenomen in de kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV. Omdat de ICT-dienstverlening in de loop van 2015 is overgegaan naar de gemeente Bussum, zijn de ICT-lasten vanuit de gemeente Weesp voor de gemeente Muiden in 2015 beduidend lager dan in vorige jaren. De omvang van de afwijking bedraagt in 2015 € 58.000 (2014: € 240.000). Deze onrechtmatigheid is lager dan de toleranties, en heeft derhalve geen impact op onze controleverklaring.

Het (verplichte) overzicht van controleverschillen groter dan de rapportagetoleranties treft u aan in bijlage A1 en A2 van dit accountantsverslag.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

De jaarstukken 2015 van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag 2015 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen).
- De jaarrekening 2015 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting en de SiSa-bijlage).

Bij de programma's is verantwoordingsinformatie opgenomen om de realisatie van beleidsdoelstellingen te kunnen vaststellen. Belangrijk in dit verband is het besteden van aandacht aan het schrijven van analyses. De informatieverstrekking (bijvoorbeeld de toelichting op de programmarekening) spitst zich nu nog vooral toe op de input (welke middelen zijn besteed). Een concreet antwoord op de vraag wat is gerealiseerd met deze input kan nog worden versterkt, als ook een duidelijkere relatie tussen input en output (prestatiegegevens en kengetallen) wordt gegeven.

Bij de programma's is verantwoordingsinformatie opgenomen om de realisatie van beleidsdoelstellingen te kunnen vaststellen. Bij de beantwoording van de "3-W vragen" ("Hebben wij bereikt wat wij hebben beoogd?" "Hebben wij gedaan wat wij daarvoor zouden doen?" en "Heeft het gekost wat wij dachten dat het zou kosten?") zijn in de toelichtingen bij de programma's beperkt kengetallen en prestatie-indicatoren opgenomen. Deze gegevens worden in mindere mate intern gecontroleerd dan de financiële gegevens en hebben daardoor vooral een informatief karakter. Primair moeten deze gegevens worden gezien als managementinformatie, waarop gestuurd kan worden en waarmee ontwikkelingen op hoofdlijnen verklaard kunnen worden. De relatie tussen de kengetallen en de begrote en gerealiseerde middelen is een ontwikkelpunt in de verslaggeving.

Een verbeterpunt is verder om in de programma's een relatie met de (belangrijkste) programma gerelateerde investeringen en voorzieningen op te nemen. Dat geeft (samen met mutaties in de reserves, deze zijn wel opgenomen) de raad veel nuttige informatie om het beleid te kunnen evalueren.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen en risicobeheersing, grondbeleid, bedrijfsvoering, et cetera) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting).

De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij "marginaal getoetst". Deze toetsing blijft beperkt tot het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag en de jaarrekening. De accountantscontrole omvat daarom geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen.

Bij onze controle hebben wij geen tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

Het BBV wordt nageleefd

Het BBV is per medio 2015 beperkt aangepast. Wij lichten deze wijzigingen, die (voor zover relevant) zijn verwerkt in de jaarstukken 2015, hieronder kort toe.

Kengetallen

Met ingang van de jaarstukken 2015 én begroting 2016 dient een gemeente of gemeenschappelijke regeling enkele kengetallen op te nemen in de paragraaf betreffende het weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag. Een deel van deze kengetallen is gebaseerd op balansposities.

Derivaten

In het besluit van 21 januari 2015 zijn aanvullende bepalingen opgenomen over de toelichtingen die gemeenten of gemeenschappelijke regelingen dienen op te nemen in de jaarrekening omtrent financiële derivaten. Omdat u op dit moment geen financiële derivaten bezitten, is dit besluit voor de jaarrekening 2015 niet relevant voor u. Mocht u besluiten om in de komende periode financiële derivaten aan te schaffen, dan zijn deze bepalingen uiteraard wel relevant.

Herziening BBV

Volgens de commissie BBV zijn er tien jaar na invoering van het BBV diverse ontwikkelingen die vragen om vernieuwing. Het meest in het oog springende voornemen betreft wijzigingen rondom grondexploitaties. Deze zijn:

- Er komt een richttermijn van maximaal tien jaar voor grondexploitaties. Hier kan alleen goed gemotiveerd van worden afgeweken.
- De rente die wordt toegerekend aan grondexploitaties moet worden gebaseerd op de werkelijke rente. Dit geldt ook voor de te hanteren disconteringsvoet.
- Afschaffing van de categorie niet in exploitatie genomen gronden. Zolang gronden nog niet in exploitatie zijn genomen deze kwalificeren als materiële vast activa.

Deze wijzigingen moeten per 1 januari 2016 gaan gelden en kunnen gevolgen hebben voor de begroting 2016. Als deze regelgeving definitief wordt ingevoerd, zal dit ook de nodige impact (kunnen) hebben voor uw nieuwe gemeente. Wij adviseren het college om de gevolgen hiervan in beeld te brengen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Naast de notitie Grondexploitaties van het BBV, is er in 2016 een aantal (geplande) wijzigingen die van invloed (kunnen) zijn op uw begroting en jaarrekening vanaf 2016. Wij adviseren u kennis te nemen van in ieder geval de volgende recent verschenen publicaties:

- Wijzigingsbesluit BBV maart 2016
- Notitie overhead april 2016
- Notitie faciliterend grondbedrijf 2016
- Notitie rente 2017.

Daarnaast is het van belang dat de vraag- en antwoordrubriek van de commissie BBV, zoals deze meerdere keren per verslagjaar worden uitgebracht, door het college worden toegepast.

Wij hebben overigens vastgesteld dat uw gemeente de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

De grondslagen van de jaarrekening 2015 zijn aanvaardbaar

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2015. In 2015 zijn geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente.

Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en de directie dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

Wij hebben het door het college toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Waar nodig hebben wij specialisten betrokken bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, aannames, berekeningen en consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggevingsvoorschriften.

Decentralisatie en de jaarrekening 2015

Inleiding

Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van (extra) taken op het terrein van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Participatiewet. Kort samengevat zijn de belangrijkste wijzigingen:

- Participatiewet: Samenvoeging WWB c.a., Wsw en Wajong. Vanaf 2015 is geen nieuwe instroom in de WSW meer mogelijk.
- Wmo 2015: Bestaat uit de 'oude' Wmo en de overheveling van langdurige zorg vanuit de AWBZ. Naast de huishoudelijke ondersteuning is hier bijvoorbeeld begeleiding, kortdurend verblijf en dagbesteding bij gekomen.
- Jeugdwet: Volledig nieuw voor gemeente. Betreft een overheveling van taken vanuit provincie en Rijk.

Om deze nieuwe taken vorm te geven, hebben alle gemeenten grote inspanningen geleverd om tijdig de benodigde contracten te sluiten met zorgaanbieders, administraties in te richten, managementinformatie in te richten, et cetera. Gemeenten zijn vooral bij de verantwoording en controle van de getrouwheid en rechtmatigheid van de bestedingen tegen problemen aangelopen, zoals:

- Voor het vaststellen van de rechtmatigheid en de prestatielevering zijn gemeenten sterk afhankelijk van derden.
- Zorgaanbieders geven aan dat een individuele verantwoording per gemeente onmogelijk is.
- 'Recht op zorg' bij Jeugdzorg niet altijd in beeld door rechtstreekse verwijzing huisarts/specialist.
- Woonplaatsbeginsel leidt bij Jeugdzorg tot verschillen tussen zorginstellingen en gemeenten.
- Fouten en onzekerheden bij verwerking van PersoonsGebondenBudgetten (PGB) bij SVB.

De voormalig gemeente Muiden heeft het Sociaal Domein geheel uitbesteed aan de gemeente Bussum en de Regio Gooi en Vechtstreek.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Jaarlijks leggen Bussum en de Regio verantwoording af over de uitgevoerde werkzaamheden met daarbij de financiële resultaten. Voor 2015 is daar, ten opzichte van eerdere jaren, derhalve sprake van een taakuitbreiding geweest. Op eerdere momenten hebben wij u geïnformeerd over belangrijke ontwikkelingen die (mogelijk) van invloed konden zijn op de strekking van de controleverklaring bij de deelverantwoording van de gemeente Bussum en de Regio (en mogelijk bij uw jaarrekening) en de voortgang van de afronding van de controle 2015.

In mei heeft de accountant van de Regio Gooi en Vechtstreek afgerond. Recent (14 juli 2016) heeft de accountant van de gemeente Bussum zijn werkzaamheden af kunnen ronden. Naar aanleiding van deze controle (en onze review daarop) is geen sprake van een materiële onzekerheden in de bestedingen uit hoofde van het Sociaal Domein. De bestedingen van de PGB's Wmo en Jeugd en ingekochte zorg (eveneens WMO en Jeugdzorg) zijn niet meegenomen in de controle door de accountants van de Regio Gooi en Vechtstreek. De controle-informatie ten aanzien van deze geldstroom heeft de gemeente Gooise Meren aan ons opgeleverd. Dit leidt tot een onzekerheid voor een totaalbedrag van € 115.000. Omdat dit bedrag onder de toleranties van onzekerheden blijven, is de controleverklaring goedkeurend.

Wij lichten deze onzekerheden en het effect op de controleverklaring bij de jaarrekening van uw gemeente hierna toe.

Onzekerheden persoonsgebonden budgetten (PGB's) Jeugdwet en WMO

In de financiële verantwoording zijn lasten verantwoord van € 115.000 die samenhangen met de door de gemeente verstrekte persoonsgebonden budgetten in het kader van de Jeugdwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. De betalingen die samenhangen met deze persoonsgebonden budgetten vinden plaats via de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Deze onzekerheid vloeit voort uit het feit dat de auditdienst van de SVB bij zowel de verantwoording van de PGB's Wmo als Jeugd een afkeurend oordeel heeft afgegeven.

De gemeente heeft zelf geen (aanvullende) effectieve beheersmaatregelen ingericht ter vaststelling van de daadwerkelijke levering van de zorg. Wij hebben derhalve geen voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen om vast te stellen dat de betalingen door de Sociale Verzekeringsbank in overeenstemming met de beschikkingen hebben plaatsgevonden en de zorg daadwerkelijk is geleverd. Wij hebben niet op andere wijze de juistheid en rechtmatige totstandkoming van deze lasten kunnen verifiëren.

Overeenkomstig de "NBA Alert 39 Sociaal Domein" van 21 juni 2016 moeten deze fouten bij de SVB, aangezien deze niet 1 op 1 zijn door te vertalen naar de individuele gemeenten, bij een individuele gemeente worden aangemerkt als onzeker.

Conclusie onzekerheden decentralisaties

De totale onzekerheid die wij, op grond van de controlebevindingen, mee moeten wegen in ons oordeel bedraagt € 115.000. Omdat deze onzekerheid niet meer bedraagt dan € 1.119.000 (dit is de materialiteit voor onzekerheden op basis van uw controleprotocol), heeft deze onzekerheid geen effect op de goedkeurende strekking van onze verklaring.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Begrotings-overschrijdingen zijn goed toegelicht in de jaarrekening 2015

Theoretisch kader

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2015, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2013 van de commissie BBV.

De belangrijkste inhoudelijke aanpassing betreft de vaststelling dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat de raad nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij opneemregelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant.

In die gevallen dat de gemeenteraad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet worden betrokken bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden afgegeven. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

Daarnaast moet de accountant in het accountantsverslag deze kostenoverschrijdingen, waarvan het college in de jaarrekening moet aangeven dat ze nog dienen te worden geautoriseerd, aan de orde stellen. Extra lasten die worden gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij de raad nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig.

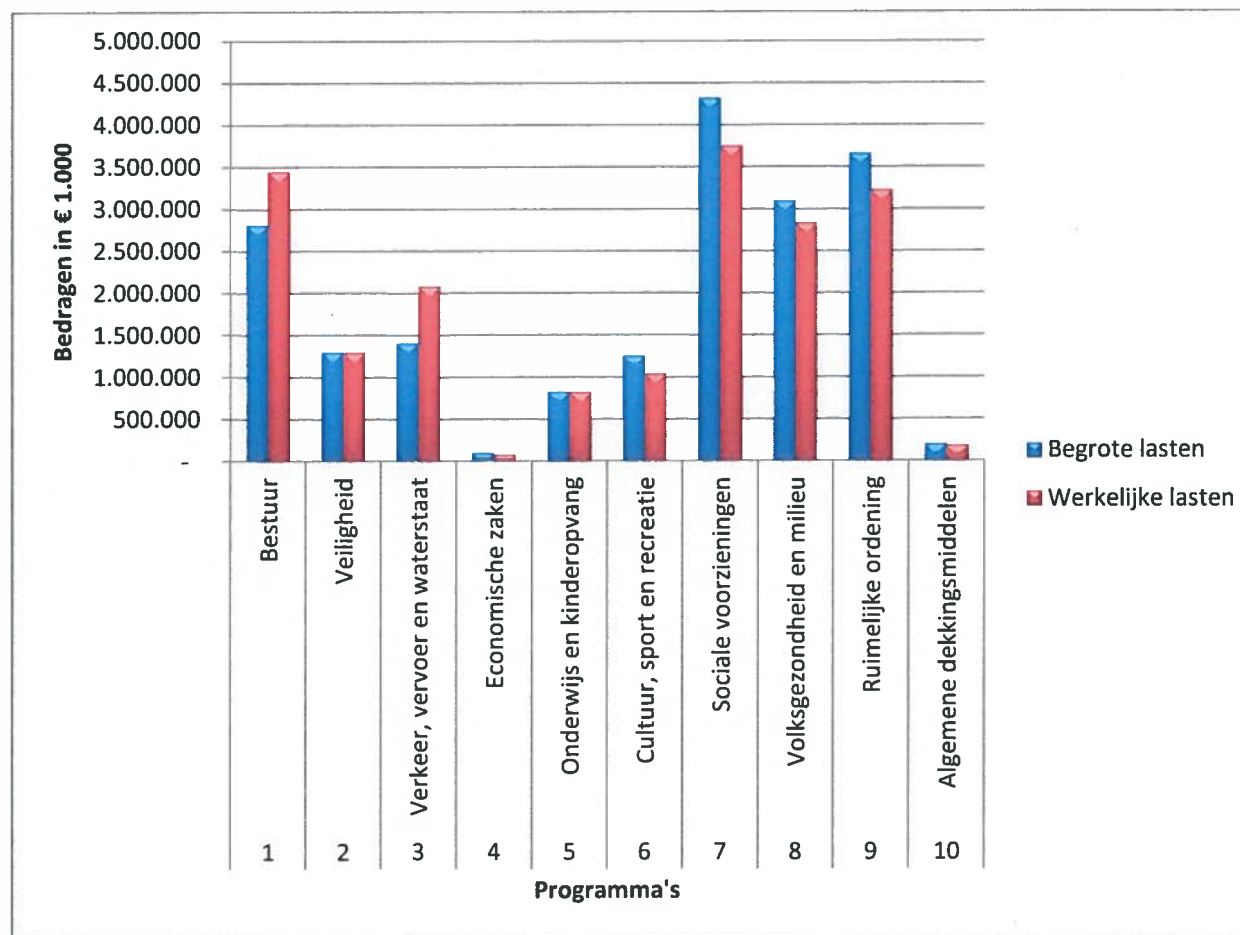
Begrotingsrechtmatigheid in uw jaarrekening

In totaal heeft uw gemeente € 19.813.000 aan lasten begroot na wijziging, tegenover € 19.433.000 aan werkelijke lasten in 2015. Dit is in totaal een onderrealisatie van € 380.000. Aan baten had uw gemeente een bedrag van € 30.707.000 begroot na wijziging, tegenover € 30.595.000 miljoen aan werkelijke baten in 2015. In totaal gaat het om een lagere realisatie van baten van € 112.000. Het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten komt derhalve op € 11.161.000 voordelig.

Naast het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten kent een gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. In 2015 is er per saldo € 11.421.000 aan de reserves toegevoegd, zodat het gerealiseerde resultaat € 260.000 nadelig bedraagt.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen op het niveau waarop de raad de begroting autoriseert. Dit geeft voor 2015 het volgende beeld:

Op twee programma's (Programma 1 "Bestuur" en 3 "Verkeer, vervoer en waterstaat" zijn begrotingsoverschrijdingen op de lasten te constateren. Naast overschrijdingen van lasten, zijn ook op onderdelen meer baten gerealiseerd dan begroot. Over de baten rapporteren wij in deze paragraaf niet omdat dit geen onderdeel uitmaakt van het criterium begrotingsrechtmatigheid zoals de richtlijnen voorschrijven. Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van deze overschrijdingen naar onderdeel 2.3.4 van de jaarstukken, waar een analyse van de begrotingsafwijkingen en de begrotingsrechtmatigheid 2015 is opgenomen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

De geconstateerde kostenoverschrijdingen zijn, zoals eerder gemeld, per definitie onrechtmatig, maar omdat sprake is van overschrijdingen die gecompenseerd worden door hogere baten of die passen binnen bestaand beleid en niet eerdere gesignaleerd konden worden, hebben deze overschrijdingen geen gevolgen voor de strekking van de controleverklaring.

De begrotingsrechtmatigheid omvat ook de overschrijdingen op investeringskredieten. In 2015 hebben deze zich niet voorgedaan.

Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden in de SiSa-bijlage 2015 geconstateerd

De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is ten opzichte van vorig jaar niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien zeven documenten aan het CBS te leveren. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2015. Hierbij stellen wij de getrouwheid en rechtmatigheid van de in de SiSa-bijlage verantwoorde gegevens (indicatoren) vast. Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze '0' terecht is ingevuld. U heeft dit aan ons bevestigd.

De (verplichte) tabel met fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen is opgenomen in bijlage A2 van dit accountantsverslag. Bij de controle hebben wij geen financiële fouten of onzekerheden geconstateerd.

Grote projecten

De (voormalige) gemeente Muiden voert momenteel een aantal grote projecten uit, die een grote invloed hebben op de exploitatie en balans van de gemeente. Dit betreft de projecten A1/A6, Spieringbrug, Bloemendalerpolder, Bredius en KNSF. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente de kosten op de juiste wijze heeft verantwoord in de jaarrekening, dat de eigen bijdragen van de gemeente correct in het overzicht van baten en lasten zijn verwerkt, en dat de lasten waar de (voormalige) gemeente Muiden uitsluitend optreedt als kassier correct in de balans zijn geboekt (op de rekening Betaalrekening lokale brug).

Tevens hebben wij vastgesteld dat de gemeente enkele grote bijdragen heeft ontvangen c.q. toegekend gekregen van het Rijk en de provincie om de totstandkoming van enkele van deze projecten te bewerkstelligen. De grootste bijdragen zijn de gelden toegezegd door Rijkswaterstaat voor het SAA1-consortium (het project Schiphol-Amsterdam-Almere). Een belangrijk deel van deze gelden is reeds verantwoord in 2013 en 2014. Wij hebben vastgesteld dat een volgende termijn, ter dekking van de werkelijk gemaakte kosten op het gebied van projectmanagement, omgevingsmanagement en juridische, planologische en contractuele activiteiten in 2015, terecht in 2015 is verantwoord, en eveneens separaat is verantwoord richting Rijkswaterstaat.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

De Wet Normering topinkomens (WNT) is nageleefd

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2014. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Met ingang van 1 januari 2014 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging niet te boven gaat (maximale bezoldiging 2015: € 178.000). Daarnaast dienen gemeenten het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief - wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan - ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

In 2015 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2015 van de voormalige gemeente Muiden niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2015 van de voormalige gemeente Muiden voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij zijn onafhankelijk van de (voormalige) gemeente Muiden en van de gemeente Gooise Meren

Deloitte Accountants B.V. is onafhankelijk van de (voormalige) gemeente(n) en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid.

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de member firms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectieve zuster- en/of dochterondernemingen en de gemeente, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Bijlage B van dit accountantsverslag bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.

Interne beheersing en overige bevindingen

Interne beheersing en overige bevindingen

De interne (financiële) beheersing in het kader van onze jaarrekeningcontrole

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2015 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim controle is primair gericht op de opzet en het bestaan van maatregelen van Administratieve Organisatie en Interne Beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Omdat de voormalige gemeente Muiden per 1 januari 2016 is opgegaan in de nieuwe gemeente Gooise Meren, heeft het college van de voormalige gemeente Muiden ons verzocht om in het kader van de interim-controle een beknopte rapportage op te stellen, gericht op mogelijke knelpunten voor het jaarrekeningproces 2015 en significante bevindingen voortkomend uit de interim-controle. In onze rapportage van 23 december 2015 (kenmerk 201542640/mb/15/3037) hebben wij hierover gerapporteerd.

De belangrijkste bevindingen die wij het college onder de aandacht gebracht hebben, betroffen de jaarafsluiting, en bijzondere aandacht voor de grote projecten, de afboeking van materiële vaste activa, de communicatie met de gemeente Bussum inzake het Sociaal Domein en de naleving van Europese aanbestedingsregels, en het ontbreken van een interne controle daarop. Korthedshalve verwijzen wij u naar onze rapportage van 23 december 2015.

Daarnaast hebben wij in afgelopen jaren gerapporteerd over het ontbreken van volkomen procedures inzake de memoriaalboekingen, het ontbreken van een adequaat schattingsproces bij de totstandkoming en evaluatie van onderhoudsvoorzieningen en het ontbreken van interne controle binnen diverse opbrengststromen. Gezien het feit dat de gemeente Muiden is opgegaan in de gemeente Gooise Meren, achten wij het uitgebreid rapporteren van deze tekortkomingen in de AO/IB niet meer van belang. Wij hebben als accountant aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd en zodoende hebben wij de risico's voortkomend uit het feit dat niet alle processen adequaat zijn ingericht, afgedekt.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiserings-omgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen gaan over de onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij geen volledigheid pretenderen. Hiervoor is een specifiek daarop gericht onderzoek noodzakelijk.

In overeenstemming met het Burgerlijk Wetboek deel 2, titel 9, Artikel 393, lid 4 delen wij u mee dat naar aanleiding van de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken.

Door u is nog geen frauderisicoanalyse uitgevoerd

Als onderdeel van onze interim-controle hebben wij het college en het management verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude, in de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat het college daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met de gemeenteraad. De voormalige gemeente Muiden heeft op ambtelijk niveau zo'n rapportage opgesteld, maar de gemeente als geheel (inclusief opmaken resp. vaststellen van deze analyse door collega en raad) beschikt nog niet over een geïntegreerd systeem van frauderisico-identificatie, -analyse, -beheersing. Vanzelfsprekend wordt bij het inrichten van processen wel nagedacht over frauderisico's, maar het frauderisicomanagement is binnen het systeem van risicomanagement nog niet expliciet benoemd.

Interne beheersing en overige bevindingen

Op diverse momenten hebben wij met het financieel management gediscussieerd over taken, rollen en verantwoordelijkheden (ook in relatie tot de materialiteit waarmee wij uw jaarrekening controleren) en hebben wij navraag gedaan naar bekende fraudegevallen. Ook hebben wij met hen de hierna genoemde mogelijke risico's beoordeeld:

- Fraude met "contant" geldverkeer (kasgeld).
- Fraude inzake het beheer van bankrekeningen en betaalbevoegdheden.
- Fraude als gevolg van het verwerken van niet authentieke brondocumenten.
- Fraude met inkopen (prestatielevering) en declaraties (personeel/salarissen).

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden tijdens de controle hebben wij geen aanwijzingen dat voornoemde frauderisico's zich hebben voorgedaan in 2015.

Als onderdeel van onze controle hebben wij het college verzocht inzicht te geven in uw inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude, in de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat het college en/of management daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met u als raad. Het college heeft ons aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's en heeft voorbeelden gegeven van de manier waarop zij deze beheerst.

Een zelfstandige frauderisicodiscussie is nog niet gevoerd door het college, wel is een conceptstuk opgesteld door de ambtelijke organisatie. Wij hechten eraan het belang te (blijven) benoemen om het proces dat het management volgt om frauderisico's te beheersen een vast onderdeel te laten uitmaken van de communicatie tussen de raad en het college en dit door te vertalen in een (periodiek te actualiseren) frauderisicoanalyse.

Analyse vermogen en resultaat

Het gerealiseerde resultaat 2015 is € 260.000 nadelig

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves.

De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het resultaat ná bestemming is dus mede het gevolg van de politieke besluitvorming.

Concreet betekent dit voor uw gemeente het volgende.

Exploitatieresultaat 2015		x € 1.000
De totale baten van uw gemeente bedragen:		€ 30.595
De totale lasten van uw gemeente bedragen:		€ 19.433
Het overschot bedraagt ("gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten")		€ 11.161
Gedurende het jaar heeft u al voor diverse zaken besloten gelden te reserveren. Deze gelden zijn in de reserves gestort:		€ 17.950
Tevens heeft u besloten tot het dekken van diverse uitgaven uit reserves. Over het boekjaar betreft dit:		€ 6.529
Per saldo gedurende het jaar toegevoegd aan reserves:		€ 11.421
Gerealiseerde resultaat (nadelig):		(€ 260)

NB: Door afrondingen op € 1.000 kunnen kleine verschillen ontstaan.

Een belangrijke oorzaak voor de hoge baten van de gemeente is de bijdrage van het Rijk vanuit de artikel 12-procedure die gedurende 2014 gelopen heeft, en tot een toekenning in 2015 heeft geleid. Deze bijdrage is in het vermogen gestort, waardoor er tevens een grote toevoeging aan de reserves gedurende het boekjaar is gedaan. Andere opbrengststromen komen voort uit de grote projecten, en zijn eveneens toegevoegd aan het vermogen via tussentijdse raadsbesluiten.

In de jaarstukken wordt op diverse plaatsen een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van het resultaat en worden de verschillen tussen de begroting (na wijziging) en de gerealiseerde baten en lasten verklaard. Voor de verschillenanalyse verwijzen wij u naar de toelichting op de programmaverantwoording en de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

In het jaarverslag (onderdeel inleiding, bij de diverse programma's en in de toelichting op het overzicht van baten en lasten) treft u de analyse van de totstandkoming van het resultaat en de verschillen ten opzichte van de tussentijdse informatievoorziening aan. Volledigheidshalve verwijzen wij u hiernaar. Het voordelig exploitatieresultaat 2015 (vóór bestemming) is mede ontstaan na een aantal incidentele baten en lasten. Door het effect van de incidentele baten en lasten buiten beschouwing te laten, ontstaat meer inzicht in de reguliere baten en lasten. Het inzicht in de reguliere baten en lasten is van belang, omdat het een betere indicatie geeft van de toekomstige baten en lasten, overigens zonder rekening te houden met beleidswijzigingen. In de jaarrekening is een overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen. Korthedshalve verwijzen wij u naar deze uiteenzetting.

**De vermogens-
positie van uw
gemeente is sterk
verbeterd.**

In het BBV, de verslaggevingsregels van gemeenten, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten bedraagt € 11.161.000 voordelig. Per saldo is tussentijds € 11.421.000 aan de reserves toegevoegd, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2015 € 260.000 nadelig bedraagt. Dit bedrag is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans. In het hiernavolgende overzicht hebben wij de mutaties in de reserves schematisch weergegeven.

x € 1.000	2012	2013	2014	2015
Eigen vermogen per 1 januari	5.433	4.166	7.513	(4.279)
Tussentijdse resultaatbestemming	(2.281)	833	(9.586)	11.421
Gerealiseerde resultaat	1.014	2.464	(247)	(260)
Totaal ('saldo van baten en lasten')	(1.267)	3.347	(9.833)	11.161
Directe vermogensmutatie (op grond van de notitie riolering van de commissie BBV)	-	-	(1.959)	-
Eigen vermogen per 31 december	4.166	7.513	(4.279)	6.882

NB: Door afrondingen op € 1.000 kunnen kleine verschillen ontstaan.

Het eigen vermogen is in 2015, door de bijdrage in het kader van de artikel 12 procedure van € 10,2 miljoen, weer positief. Het eigen vermogen is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000	2014	2015
Algemene reserve	(12.163)	165
Bestemmingsreserves	8.131	6.977
Gerealiseerd resultaat	(247)	(260)
	(4.279)	6.882

NB: Door afrondingen op € 1.000 kunnen kleine verschillen ontstaan.

In de toelichting op de balans geeft het college een uiteenzetting van de mutaties in het vermogen over het jaar 2015. Korteidshalve verwijzen wij daarnaar.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's. De paragraaf Weerstandsvermogen moet hier het gewenste inzicht in geven. De beschikbare weerstandscapaciteit (voor samenstelling zie de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van uw jaarstukken) heeft het college berekend op € 884.000.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's. Het weerstandsvermogen vormt de financiële buffer voor de strategische risico's waar de gemeente geen beheersmaatregelen voor heeft getroffen dan wel heeft kunnen treffen. Een goede invulling van de benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van een structurele en volledige uitvoering van risicomanagement. In uw bedrijfsvoering is risicomanagement een belangrijk thema. Gemeenten worden dagelijks geconfronteerd met interne en externe ontwikkelingen en met kansen en bedreigingen. Daarbij is van cruciaal belang dat risico's met een grote kans en impact worden beheerst.

Bij risicomanagement is het duiden van het weerstandsvermogen echter geen doel op zichzelf, maar een onderdeel van de uitkomst van het risicomanagementproces. Het gaat er bij risicomanagement om dat de gemeente op de hoogte is van de op dat moment actuele risico's (met een hoge kans en impact) en dat daarop passende beheersingsmaatregelen worden getroffen. Enkel als deze beheersingsmaatregelen niet mogelijk zijn, dan wel niet wenselijk zijn, vormt het opvangen van de risico's met de weerstandscapaciteit de oplossing.

De inventarisatie van risico's die in de paragraaf Weerstandsvermogen (in het jaarverslag) is opgenomen, geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, om zo de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen. Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie (de kwantificering van de top risico's € 459.000) en de beschikbare weerstandscapaciteit een kwalificatie aan het weerstandsvermogen gegeven. Op basis van bovenstaande komt het college tot de conclusie dat de gemeente voldoende weerstandscapaciteit heeft om de gekwantificeerde risico's af te dekken.

Voor meer gedetailleerde informatie over uw weerstandspositie verwijzen wij u naar de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" van uw jaarstukken 2015. Overigens merken wij hierbij op dat deze cijfers niet aan accountantscontrole of een beoordelingsopdracht zijn onderworpen

Overige onderwerpen

Overige onderwerpen

Bevestiging van het college is ontvangen

Wij hebben van het college een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Er is geen sprake van meningsverschillen met het management of een beperking in reikwijdte van onze controle

Er zijn geen meningsverschillen met het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controle-opdracht door het college en de medewerkers van de (voormalige) gemeente Muiden de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bijzonderheden ten aanzien van de naleving van wet- en regelgeving

Een belangrijk onderdeel van de rechtmatigheidswetgeving is de niet-financiële rechtmatigheid. Dit is niet primair het onderzoeksgebied van de accountant. De accountant heeft als taak u te wijzen op een niet-financiële onrechtmatigheid als eventuele 'bijvangst' van de reguliere controle en op eventuele tekortkomingen in het interne signaleringssysteem. Voor dit laatste verwijzen wij u naar onze opmerkingen over de administratieve organisatie en interne beheersing.

In het kader van onze controle van de jaarrekening 2015 hebben wij geen opmerkingen ten aanzien van de niet-financiële rechtmatigheid.

Er is geen sprake van vermoedens of signalen van fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het college, de directie en het management van de voormalige gemeente Muiden, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken.

Van het college, de directie en het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening, zijn betrokken.

Overige onderwerpen

Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het college, de directie en het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en niet-routinematige transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht. Hierbij hebben wij geen bijzonderheden geconstateerd.

Hoewel wij een professioneel kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2015 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Corporate Compliance

Door politieke, sociale en economische ontwikkelingen worden bedrijven, instellingen en hun werknemers blootgesteld aan een toenemende mate van regelgeving en verwachtingen vanuit diverse stakeholders omtrent moreel handelen. Het belang en de noodzaak om te voldoen aan wet- en regelgeving (corporate compliance) neemt hierdoor verder toe.

In dit kader adviseren wij het ambtelijk management in 2016 een expliciete eigen inschatting te maken van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van risico's op het gebied van corporate compliance, inclusief de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat het management daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel, college en toezichthoudend orgaan. Een expliciet onderdeel hiervan is voorts het corporate compliance programma op het gebied van bijvoorbeeld data privacy, milieu, corruptie en/of mededinging.

Wij hechten eraan te benoemen dat het belangrijk is dat periodieke compliance risicoanalyses een vast onderdeel uitmaken van het interne controlesysteem dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten inschatten en het daarop toespitsen van de interne beheersing.

Cyber risicoanalyse

Cyber is een onlosmakelijk onderdeel geworden van onze samenleving. Dagelijks werken we met digitale oplossingen, zowel privé als zakelijk. Door gebruik van het internet, bedrijfsnetwerken en -applicaties hebben ook alle organisaties, ongeacht hun omvang, te maken met aan cyber gerelateerde risico's zoals cybercrime. Als cyber risico's zich voordoen, kunnen deze een (significante) impact hebben op de financiële systemen, uitspraken over de interne beheersing en ook de jaarrekeningcontrole.

Aangezien iedere organisatie waardevolle informatie heeft te verliezen of ernstige schade kan leiden als de IT-infrastructuur (tijdelijk) niet meer beschikbaar is, attenderen wij u op het belang van een cyber risicoanalyse als vast onderdeel van het interne controlesysteem dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten inschatten en het daarop toespitsen van de interne beheersing.

In dit kader adviseren wij dat de organisatie in 2016 specifiek onderzoek doet naar de aanwezigheid en toereikendheid van de door de gemeente op dit terrein getroffen interne beheersmaatregelen.

Bijlagen

Accountantsverslag 2015
Gemeente Muiden

Bijlage A1: Overzicht van niet-gecorrigeerde fouten in de jaarrekening

Niet-gecorrigeerde fouten

De volgende niet-gecorrigeerde fouten groter dan € 10.000 zijn gedurende onze werkzaamheden vastgesteld:

Aard van de fouten	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	€ 52.000	€ 52.000
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	€ 20.000	€ 20.000
Onjuiste percentage rekenrente voorziening pensioenen wethouders gehanteerd		
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout:	N.v.t.	N.v.t.
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook een getrouwheidsfout	N.v.t.	N.v.t.
(Sub)Totaal getrouwheidsfouten	Subtotaal € 72.000	Totaal € 72.000
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	N.v.t.
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/et cetera)	€ 58.000	
Ten onrechte niet Europees aanbestede diensten ICT-dienstverlening		
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	
Overige rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	
Totaal rechtmatigheidsfouten	Totaal € 130.000	

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Onzekerheid rechtmatigheid betreft tevens getrouwheid		
Onzekerheid rechtmatigheid is per saldo ook een onzekerheid inzake getrouwheid (Onzekerheden inzake uitvoering WMO en Jeugd - PGB en ingekochte zorg)	€ 115.000	€ 115.000
(Sub)Totaal onzekerheden in de controle getrouwheid	Subtotaal € 115.000	Totaal € 115.000
Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid	N.v.t.	N.v.t.
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit externe regels (EU-staatssteun)	N.v.t.	
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	
Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid	N.v.t.	
Totaal onzekerheden in de controle rechtmatigheid	Totaal € 115.000	

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college bevestigt dat de niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde fouten.

Bijlage A2: Fouten en onzekerheden inzake de SiSa-bijlage

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2015 onder SiSa vallen. Per regeling wordt in een tabel aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Onderstaand treft u deze tabel aan.

Specifieke uitkering		Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
OCW D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2015 (OAB)	N.v.t.	€ 0	
I&M E27B	Brede doeluitkering Verkeer en Vervoer SiSa tussen medeoverheden	N.v.t.	€ 0	-
SZW G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2014	N.v.t.	€ 0	-
SZW G2	Gebundelde uitkering o.g.v. art. 69 Participatiewet_gemeentedeel 2015	N.v.t.	€ 0	-
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeente 2015	N.v.t.	€ 0	-
Totaal		N.v.t.	€ 0	-

Bijlage B: Onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de "Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)" en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de gemeente Muiden in 2015 is gewaarborgd. Een overzicht van de aanvullende dienstverlening hebben wij hierna opgenomen.

Aanvullende dienstverlening

Advisering inzake bestemmingsplan KNSF door Deloitte Financial Advisory Services B.V.

Op grond van de door ons getroffen maatregelen (volledige scheiding van opdrachtteams, en het uitvoeren van een Quality Control Review op de controleopdracht door een van het auditteam onafhankelijke director), en de communicatie met u hierover in de auditcommissie van september 2015, zijn wij van mening dat onze onafhankelijkheid in voldoende mate is gewaarborgd.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen of verstrekt aan de (voormalige) gemeente Muiden en/of de gemeente Gooise Meren of een bij deze gemeenten betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben ontvangen of verstrekt en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Bijlage C: Reikwijdte van de controle 2015

De opdracht die u ons heeft verstrekt

Binnen het kader van de meerjarige overeenkomst tussen de voormalige gemeente Muiden en Deloitte Accountants B.V. tot het controleren van uw jaarrekening bevestigen wij formeel elk jaar de onderlinge afspraken met een opdrachtbevestiging. Met de opdrachtbevestiging van 29 oktober 2015 heeft u ons op meer gedetailleerde wijze opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2015. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van de voormalige gemeente Muiden. In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle.

Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen: de risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar u als gemeente mee te maken heeft. Deze risicoanalyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van uw gemeente en maakt deel uit van ons pre-auditgesprek. Het doel hiervan is om op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie en uw omgeving tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen, die als basis voor de verdere controlewerkzaamheden kan dienen. Het gaat hierbij primair om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering. Bij deze inventarisatie ligt primair de focus op de risico's op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude of fouten.

Interim-controle

Onze risicoanalyse en de daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert, hoe meer zekerheid er bestaat dat de opgeleverde informatie betrouwbaar is, zowel tussentijds als bij de jaarrekening. Omdat deze interne beheersing het gehele jaar goed dient te functioneren, hoeven wij met de aanvang van onze controle niet te wachten totdat de jaarrekening gereed is. Onze controle vindt daarom voor een belangrijk deel al in de tweede helft van het boekjaar plaats. Wij onderzoeken tijdens de interim-controle de procesrisico's, om te bepalen of hierin voldoende beheersmaatregelen (de AO/IB) zijn getroffen. Het product van deze fase van de controle is een managementletter met daarin opgenomen verbeterpunten ter verdere optimalisatie van de interne beheersing (zie paragraaf Interne beheersing).

Jaarrekeningcontrole

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften, of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft en of de baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van rechtmatigheid zoals opgenomen in het controleprotocol 2015. Ook stellen wij vast dat de posten in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht. Onze controle houdt niet in dat wij alle posten integraal controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden of onrechtmatigheden te ontdekken, rekening houdend met de materialiteitsgrenzen zoals vastgelegd in het controleprotocol 2015.

Het product van de jaarrekeningcontrole is de controleverklaring bij de jaarrekening en een verslag van bevindingen. In het verslag van bevindingen rapporteren wij fouten en onzekerheden die de vastgestelde rapportagetolerantie (€ 25.000) overschrijden en overige bijzonderheden die naar onze mening van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening (zoals governance, financiële positie, ontwikkeling resultaten en de kwaliteit van de interne beheersing).

Scope van de opdracht

Onze controleverklaring is gebaseerd op onze controlewerkzaamheden als accountant van de voormalige gemeente Muiden.

Bijlage D: Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor de leden van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gooise Meren en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk aan derden worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel, welke zal worden verstrekt in onze controleverklaring.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"). DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries, Deloitte brings world-class capabilities and deep local expertise to help clients succeed wherever they operate. Deloitte's approximately 200,000 professionals are committed to becoming the most trusted and innovative firm.

This publication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte Network") is, by means of this publication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this publication.

© 2016 Deloitte The Netherlands